Kritik mot förslag som ska lyfta medicinska fakulteten i Lund

En förstärkning eller nedmontering av den kliniska forskningen? Åsikterna går vitt isär om Bell-rapporten, en extern utvärdering av medicinska fakulteten vid Lunds universitet.

Låt en strategisk kommitté rangordna forskningen, halvera antalet ALF-projekt och erbjud professorer som fyllt 55 år förtidspension. Förslagen kommer från en expertpanel ledd av John Bell, professor i medicin vid Oxfords universitet, och riktar sig till medicinska fakulteten i Lund. Reaktionerna har inte uteblivit.

– Bell-rapporten fungerade som en utmärkt katalysator för debatten eftersom den var så utomordentligt provokativ, säger chefläkare Karin Prellner som ingår i ledningen för Lunds universitetssjukhus.

Under september har ett trettiotal kritiska inlägg angående utvärderingen gjorts på fakultetens hemsida. Rapportens förslag befaras leda till en toppstyrd organisation där den prekliniska forskningen gynnas på den kliniska forskningens bekostnad. Sjukhusledningen ifrågasätter bland annat rollen för en forskningsstrategisk kommitté.

– Vi vänder oss starkt emot om enda modellen skulle bli att någon uppifrån skulle tala om vilka områden som ska beforskas. Det måste också få växa fram underifrån, säger Karin Prellner.

FOTO: PIERRE MENS

Jan Nilsson

Fakulteten i Lund vill bli en av Europas ledande medicinska fakulteter. Bell-rapporten beställdes för att ge svar på hur det målet ska nås. Enligt Bell måste fakulteten organisera sin verksamhet bättre. Forskningen bör därför kraftsamlas inom tvärvetenskapliga programområden med givna teman, till exempel cancer eller stamceller. En strategisk kommitté föreslås bedöma vilka programområden som ska inrättas och även identifiera angelägna teknikinköp och lämpliga chefer. Bell kalkylerar med att fakulteten rymmer 6–10 tänkbara programområden. Dagens 15 institutioner omvandlas till 6 sektioner. Bildandet av större enheter och nätverk förväntas gynna både klinisk och preklinisk forskning. Bland annat genom att öka tvärvetenskaplig samverkan, underlätta investeringar i ny teknik och effektivisera det administrativa stödet.

Men enligt kritikerna riskerar mycket av dagens forskning att hamna mellan stolarna i den nya organisationen.

– Ett universitetssjukhus som Lunds måste ges utrymme för utveckling inom såväl medicinens stora ämnesområden som för mindre specialiteter. Annars kommer vi inte att skilja oss från ett regionsjukhus, säger Per-Olof Grände, professor i anestesi.

FOTO: ROGER LUNDHOLM

Karin Prellner

Enligt Grände urholkas ekonomin för svensk medicinsk forskning när jätteresurser satsas på trendområden som till exempel stamceller. Övrig forskning, särskilt den småskaliga, blir lidande och den breda kompetensen försvinner.

En utveckling som dekan Jan Nilsson inte är orolig för.

– Om man bygger upp större strukturer har man större chans att inom ramen för dem kunna stödja även de lite udda projekten, säger Jan Nilsson.

I stora drag instämmer han med Bell-rapportens slutsatser men betonar att utvärderingen ska ses som ett underlag för diskussion och inte som en färdig plan.

Många av de mest kontroversiella förslagen rör hur fakulteten internt ska lösgöra resurser för strategiska satsningar. Rapporten vill bland annat halvera antalet doktorander och minska den fast anställda personalen med en femtedel. Av ALF-medlen föreslås 50 miljoner kronor avsättas till strategiska ändamål. Fakulteten bör också halvera antalet ALF-projekt och låta prekliniker söka ALF-pengar om deras forskning har klinisk anknytning. (Se ruta om ALF-medel på nästa sida.)

I slutet av september diskuterade fakulteten och sjukvården utvärderingen på ledningsnivå, och några förslag är redan förkastade. Till exempel en minskning av personalen via förtidspensioneringar.

Frågan om hur ALF-medlen ska fördelas läggs åt sidan i avvaktan på de pågående regionala ALF-förhandlingarna.

Den 23 oktober ska fakultetens anställda och ledning träffas för att diskutera Bell-rapporten och planerna på den stundande omorganisationen.

Erik Skogh
frilansjournalist

Två kommentarer till Bell-rapporten:

»Vi har en välfungerande organisation i dag och därför är det konstigt att man skulle vilja göra en sådan omorganisation. Det är ett slags lotteri. Man monterar ner något som fungerar bra och satsar på något som man inte vet om det blir mer framgångsrikt. Jag stödjer helhjärtat fakultetsledningens ambition att bli en av de ledande medicinska fakulteterna i Europa men jag tror inte att det framlagda förslaget leder dit utan åt motsatt håll. Däremot anser jag att en förutsättning för framgång är att grundforskning och klinisk patientnära forskning finns i samma organisation.«

Professor Olle Ekberg, prefekt vid institutionen för radiologi och fysiologi

»Jag är lite ledsen över att man direkt går in och positionerar i stället för att ta detta som en allmän diskussion där vi diskuterar visioner. Vad vill vi ha för fakultet? Hur försäkrar vi oss om att vi satsar i vettiga proportioner på spets och bredd? Hur ser vi till att alla blommor blommar – det vill säga de som är värda att blomma? Hur gör vi strategiska prioriteringar och hittar det som inte är bra och antingen lägger ned det eller ser till så att det fungerar bra?«

Professor Ingemar Carlstedt, prefekt vid institutionen för cell- och molekylärbiologi

Bell-rapporten och fler kommentarer finns att läsa på www.medfak.lu.se